

odlično artikulirana radionica skrenula je pozornost na važnost RISM-ova projekta, a nadamo se i potaknula sudionike na suradnju i oživljavanje zaboravljenih hrvatskih glazbenih izvora.

Marija BENIĆ ZOVKO
Zagreb

SARAJEVO, BOSNA I HERCEGOVINA – 14. MEĐUNARODNI SIMPOZIJ »MUZIKA U DRUŠTVU«, 24-26. 10. 2024.

U Sarajevu je u nešto ranijem terminu nego u prethodna dva navrata od 24. do 26. listopada 2024. održan međunarodni bijenalni simpozij »Muzika u društvu« u organizaciji Muzičke akademije Univerziteta u Sarajevu i Muzikološkog društva Federacije Bosne i Hercegovine. Bogati program simpozija uobičajeno je organiziran u sesije posvećene muzikološkim, etnomuzikološkim, glazbenteorijskim i glazbenopedagoškim temama koje se odvijaju paralelno, pa će se u ovom tekstu izvijestiti samo o njegovoj muzikološkoj dionici.

Prvo plenarno izlaganje održala je etnomuzikologinja **Jasmina Talam** (Sarajevo) na temu »Etnomuzikologija u vrijeme rata: pogled iz Bosne i Hercegovine« te je predstavila kako djelovanje etnomuzikologa u BiH za vrijeme rata tako i istraživanja glazbenih praksi izbjeglica iz BiH u Švedskoj. Muzikolog **Leon Stefanija** (Ljubljana) održao je drugo plenarno izlaganje pod naslovom »Musical Archetypes: Intertones of Music Research in the Internet Age«, u kojemu je teorijsko i filozofsko razmišljanje o stilu u glazbi i glazbenoj analizi isprepleo sa suvremenim istraživačkim internetskim kontekstom.

Prvi muzikološki blok otvorili su suradnici projekta MusInst19, IP-2020-02-4277, iz Zagreba, u okviru kojeg su njihove teme predstavljene i financijski podržane, a u okviru istog projekta realizirao se i ovaj izvještaj. **Stanislav Tuksar** predstavio je temu »'Zabava i pouka' u razvijajućem građanskom društvu putem portreta glazbenika. Studija slučaja: zagrebački list *Vienac* (1869.–1903.)« analizirajući specifičnosti evidentiranih portreta te kontekstualizirajući njihovu ulogu za zabavu i pouku, dvije svrhe koje su u podnaslovu obrađenog časopisa *Vienac* u drugoj polovici 19. stoljeća. **Petra Babić** posvetila se vojnoj glazbi u općem organizacijskom smislu u prezentaciji »Vojna glazba u habsburškoj vojsci« posebno se posvetivši tipovima vojnih orkestara. **Marija Benić Zovko** u referatu »Hrvatska stručna glazbena terminologija u drugoj polovici 19. stoljeća u kontekstu moderne građanske kulture i teorije glazbe« izvela je analizu razvoja hrvatske glazbene terminologije kao zalaganje za hrvatski nacionalni i kulturni identitet s jedne strane te kao propitivanje njezine uloge u okviru glazbenoga obrazovanja s druge, ponajprije na primjeru djelovanja škole Hrvatskoga glazbenog zavoda u Zagrebu. **Lucija**

Konfic u temi »Četiri četvorke za četiri grada« istražila je koliko su plesovi posvećeni pojedinim gradovima (u ovom slučaju kvadrilje (*quadrille*) posvećene Zagrebu, Križevcima, Karlovcu i Sarajevu) bili karakteristični za njih, odnosno za njihovu glazbenu kulturu.

U bloku Muzikologija II **Ružica Ješić** (Vrbas) u referatu »Antisemitizam u francuskoj muzici između dva svetska rata: slučaj Darijusa Mijoa« razmatrala je pojam identiteta i određenosti (židovskim) porijeklom na primjeru skladatelja Dariusa Milhauda. **Tamara Jurkić Sviben** (Zagreb) izvršila je analizu novinskih članaka posvećenih operi *Hasanaginica* posebno se osvrnuvši na orijentalizme u tim tekstovima u prezentaciji »Recepcija opere *Hasanaginica* Luje Šafraneka Kavića u hrvatskom tisku od 1924. do 1931. godine«. U dinamičnoj i slikovitoj prezentaciji »'U životu će im više trebati Pitagorin poučak nego dubrovački madrigali': položaj učitelja i nastavnika glazbenog odgoja u ranome socijalizmu (1945.–1965.)« **Lada Duraković** (Pula) bavila se, na temelju arhivskoga gradiva, novinskih napisa, ali i iskaza samih tadašnjih nastavnika, položajem nastavnika glazbe u razdoblju neposredno nakon Drugoga svjetskog rata, posebno kroz odnos zahtjeva aktualne politike i svakodnevnice.

U trećemu je muzikološkom bloku **Vjera Katalinić** (Zagreb) u referatu »Likovna kronika glazbenika očima skladatelja Brune Bjelinskog (1909.–1992.)« predstavila skladatelja Brunu Bjelinskog u drugačijem mediju – onom crtačkom – analizirajući i kontekstualizirajući njegove crteže kolega skladatelja i glazbenika. **Miloš Marinković** (Beograd) govorio je »O debitantskom nastupu Jugoslavije na festivalu Varšavska jesen (1963)« pridajući posebnu pažnju analizi repertoara kojim su se slovenski, hrvatski i srpski skladatelji predstavili i njihovoj recepciji u onodobnim novinama. **Srdan Atanasovski** (Beograd) izlagao je na temu »Prosvetne popularne kompozicije i institucionalizacija masovne pesme u Jugoslaviji nakon Drugog svjetskog rata« predstavivši i usporedivši skladbe iz zbirke *Popularne kompozicije* te razmatrajući ulogu žanra masovne pjesme uopće.

Blokovi Muzikologija IV i V zatvarali su posljednji dan simpozija. U referatu »Doprinos promišljanju mjesta umjetničke muzike u zajednici: Primjer Sarajevo Chamber Music Festivala« **Amila Ramović** (Sarajevo) posvetila se umjetničkoj inicijativi Sarajevo Chamber Music Festival, koja se odvijala od 2011. do 2017. kao spoj edukacije i umjetničke produkcije. **Ognjen Tvrtković** (Sarajevo/London) u *online* izlaganju »Izložba za 100-godišnjicu od rođenja operne dive Sene Jurinac u Zavičajnom muzeju u Travniku: proces rada i daljnja iskustva«, uz rad na navedenoj izložbi, predstavio je muzikološki angažman kao mogućnost za realizaciju uspješnoga kulturnog projekta, dok je **Juri Giannini** (Beč) u referatu »Liszt as a Twist: Reflecting the Canon through Popular Music« razmatrao uporabu i transformaciju kanona umjetničke glazbe u novim popularnim kontekstima (kao proces prevođenja) kroz studiju slučaja klavirskoga djela *Lieberstraum* br. 3 Franza Liszta. **Aida Adžović** (Sarajevo) predstavila je temu »SONEMUS Sonic Boom: (r)

Evolucija SONEMUS-a kao vodeće platforme u etabliranju savremene umjetničke muzike u Bosni i Hercegovini« dajući pregled razvoja SONEMUS-a, Udruženja Nove Muzike Sarajevo, i njegove uloge u razvoju suvremene glazbe u BiH. **Vesna Andree-Zaimović** (Sarajevo/Madrid) u *online* izlaganju (»'Domaća muzika' i algoritmi«) posvetila se analizi kategorije »domaća muzika« na mrežnim servisima YouTube i Spotify, a **Rijad Kaniža** (Sarajevo) propitao je odnos tehnologije i društva, posebice kroz ulogu tehnološkoga determinizma u radu američko-meksičkoga skladatelja Conlona Nancarrowa u referatu »Na platoima tehnološke uzvišenosti: Conlon Nancarrow između tehnološkog determinizma i društvene konstrukcije tehnologije«. Za kraj, **Bojana Radovanović** (Beograd) svoj je referat (»(Ne)vidljivi rad: urednički, priređivački i recenzentski poslovi u savremenoj muzikologiji«) posvetila uredničkom, priređivačkom i recenzentskom radu kao izuzetno važnom, a nedovoljno prepoznatom i evaluiranom elementu muzikološkoga djelovanja.

Simpozij su obogatili i popratni programi: dva koncerta, predstavljanje knjige, panel-diskusija, radionica te vođeni posjet izložbi »Počimalja« u Zemaljskom muzeju BiH. Na prvome koncertu (24. listopada 2024. u Gazi Husrev-begovoj biblioteci) predstavio se ansambl Etnoakademik, sastavljen od studenata Muzičke akademije u Sarajevu, s biranim programom narodne glazbe BiH *a cappella* ili uz instrumentalnu pratnju (saza, gitare, harmonike ili uz tepsiju). Na drugom je koncertu (25. listopada 2024. u Bosanskom kulturnom centru) izveden izbor skladbi iz opusa profesora kompozicije na Muzičkoj akademiji u Sarajevu – Vojina Komadine, Anđelke Bego Šimunić, Dina Rešidbegovića, Josipa Magdića i Ališera Sijarića u izvedbi mladih umjetnika, studenata i profesora s iste institucije: Belme Alić (violončelo), Branke Kliškić (udaraljke), Darija Kosa (udaraljke), Dragana Opančića (klavir) i Zerine Šabotić (klavir). Istog je dana predstavljena i knjiga *Život i djelo Elly Bašić* autorice Denis Vasilj. Uvažena glazbena pedagoginja Elly Bašić na Muzičkoj akademiji u Sarajevu radila je od 1962. do 1973. kao docentica i pročelnica Teoretskog odsjeka. Predstavljajući knjige bili su Stanislav Tuksar, Martina Mičija, Senad Kazić i autorica. Panel-diskusija bila je posvećena temi Muzika za djecu i mlade u Bosni i Hercegovini (1945-1991), a dio je istoimenoga projekta. Sudjelovali su Jasmina Talam, Naida Hukić, Valida Akšamija-Tvrtković i Nermin Ploskić. Radionica pod vodstvom Richarda Cangra (Wester Illinois University) »Teaching Strategies for Discovering Meaning in Music in School-aged Students« također je bila posvećena glazbi i djeci. Predstavljene su aktivnosti i strategije primjenjive u nastavi, a s ciljem osnaživanja jezično-umjetničkih iskustava učenika. U tako širokom i raznolikom programu svatko od sudionika mogao je prema vlastitom nahođenju pronaći temu za proširenje svojih znanja i iskustva.

Lucija KONFIC
Zagreb